

Maria Brykalska

Obchód czterdziestolecia zgonu Aleksandra Świętochowskiego

Biuletyn Polonistyczny 21/4 (70), 90-91

1978

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

sce zajął problem mistycyzmu Słowackiego. S. Treugutt podkreślił niezwykle optymizm systemu Słowackiego, który nie znał właściwie sytuacji przegranej. Zdaniem dyskutanta, Słowacki - to zracjonalizowany historyk, którego nie interesowała sytuacja: ja - Bóg, lecz historia gatunków i przeanielenia. - Doc. dr hab. Ryszard Przybylski przypomniał o podobieństwie terminologii religijnej Mickiewicza, Krasińskiego i Słowackiego, które, jego zdaniem, wymagałyby zbadania chrystologii tych poetów. J.M. Rymkiewicz natomiast zauważył, że precyzacja terminów stosowanych przez trzech wieszczów może jedynie doprowadzić do stworzenia systemu autora takiej analizy, poetów tych bowiem charakteryzuje różnorodność poglądów, często zmiennych nawet wewnątrz poetycko-filozoficznego systemu danego twórcy. - M. Żmigrodzka, analizując znaczenie męki ciała w systemie Słowackiego, zwróciła uwagę, że forma nie jest u tego poety jedynie przeszkodą, którą trzeba obalać dla wyższych celów rozwoju ducha. Forma - to także piękno ziemskie, uroda świata rzeczywistego; to wartość pozytywna. Oto jeszcze jedna dialektyczna komplikacja w myśleniu poety o rozwoju i ruchu ducha. - S. Treugutt, nawiązując do referatu Z. Sudolskiego, podkreślił złożoność problemu kształtowania się postaw Krasińskiego. - A. Witkowska stwierdziła, że wszystkie komplikacje myślowe u Krasińskiego nastąpiły już w 1846 r., zaś jego kryzys wiary w przeanielenie nastąpił nie w okresie Wiosny Ludów, lecz znacznie wcześniej. Rewolucja przyniosła po prostu ostry wybuch katastrofizmu poety, który - być może - w ogóle stanowił przewodnią ideę jego światopoglądu już od czasów "Nie-Boskiej Komedii" i dominantę jego neurotycznej osobowości.

Mgr Leszek Hensel

OBCHÓD CZTERDZIESTOLECIA ZGONU ALEKSANDRA ŚWIĘTOCHOWSKIEGO

Dnia 25 kwietnia 1978 r. w Gołotczyźnie pod Ciechanowem - miejscowości, z którą związane było ostatnie trzydziestolecie życia Aleksandra Świętochowskiego, zorganizowany został, przez Wydział Kultury i Sztuki

Urzędu Wojewódzkiego w Ciechanowie oraz Muzeum im. A. Świętochowskiego, obchód czterdziestej rocznicy jego zgonu. Uroczystość rozpoczęła konferencja poświęcona działalności Świętochowskiego związanej z ziemią ciechanowską.

Dr Maria Brykalska (IBL PAN) przedstawiła w referacie "Aleksander Świętochowski - założyciel szkoły rolniczej »Bratne«" dzieje udziału pisarza w zorganizowaniu w Gołotczyźnie ośrodka szkolnictwa rolniczego. Ośrodek ten obejmował szkołę żeńską, ufundowaną w 1907 r. przez Aleksandrę Bąkowską, miejscową działaczkę w dziedzinie oświaty ludowej, oraz szkołę męską - "Bratne", zbudowaną przez Świętochowskiego w latach 1911-1913 ze środków własnych i społecznych, których podstawę stanowił tzw. fundusz jubileuszowy zebrany z okazji czterdziestolecia jego pracy pisarskiej.

Barbara Lewandowska (Technikum Rolnicze "Bratne") przedstawiła losy dalszego uczestnictwa Świętochowskiego w kierowaniu ufundowanymi szkołami, ofiarowanymi państwu po odzyskaniu niepodległości, oraz jego działalność społeczną na terenie Gołotczyzny w okresie międzywojennym.

Robert Bartołd z Towarzystwa Miłośników Ziemi Ciechanowskiej mówił o wpływie pism Świętochowskiego i jego inicjatyw jako twórcy i prezesa Towarzystwa Kultury Polskiej na rozwój kulturalny regionu.

Funkcję ilustracyjną dla wygłoszonych referatów spełniała wystawa przygotowana przez kierowniczkę Muzeum Świętochowskiego w Gołotczyźnie, dr Izabelę Klarnier-Kosińską, przedstawiającą całokształt działalności pisarza w oparciu o zbiory archiwalne Muzeum, rękopisy, korespondencje, dokumenty i fotografie.

Po konferencji uczestnicy obchodu obejrzeni nową tablicę pamiątkową na domu, w którym zmarł Świętochowski, oraz złożyli kwiaty na grobie pisarza na cmentarzu w Sońsku i pod pomnikiem, przy budynku projektowanej przez niego szkoły ogrodniczej "Krzewnia", gdzie mieszkał i tworzył w ciągu kilku ostatnich lat życia.

Obchód zakończyła część artystyczna.

Dr Maria Brykalska